

Itämeri yhdistää – myös yleisradioyhtiöitä

Lauri Kivinen
Toimitusjohtaja
Yleisradio

Olen asunut kolmella puolella Itämerta: Vaasassa, Lyypekissä ja Helsingissä. Merenkurkun lahti näkyi lapsuudenkotini ikkunasta Vaasassa. Itämeri on siis minulle kotimeri.

Mediakentällä se on yhteistyön meri. Pitkään Itämeri oli kahta äärimmäisyyttä erottava meri. Sen rannoilla oli kuin yö ja päivä. Itärannalla oli diktatuuri, jossa sananvapaudesta ei ollut puhuttakaan. Länsirannalla taas on eletty vuosikymmeniä yhdessä maailman vapaimmista ja edistyksellisimmistä mediaympäristöistä mitä tulee sananvapauteen, lehdistönvapauteen, ilmaisunvapauteen, kaikilla mittareilla.

Lauri Kivinen ja vaasalainen kalastaja Jokke Dahl kalaretkellä Merenkurkussa keväällä 2016.

Nyt Itämerestä on tullut EU:n sisämeri. Sen rannoilla vallitsevat lähtökohtaisesti samanlaiset lainsäädännöt, myös mitä mediaan tulee. Muutos on ollut aikamoinen.

Meillä on Itämeren rannoilla nykyään paljon enemmän yhteistä kuin erottavaa. Toivon, että tämä kehityskulku ei katkeaisi. Että voitaisiin tehdä asioita yhdessä, kilvoitella mediassa journalismin laadukkuudesta ja pohjoismaisesta mallista, tehdä ohjelmavaihtoa ja muuta yhteistyötä. Että media tukee demokratiaa eikä heikennä sitä.

Muutos on tuonut myös ongelmat yhteisiksi, niin mediayhteistyön kuin demokratiankin näkökulmasta. Kysymykset, joita kohtaamme, ovat aika lailla samoja joka maassa: yhteiskunnallinen hyväksyttävyys ja ulkoisten uhkien kohtaaminen. Siksi yhteistyö yli Itämeren on luontevaa, hyödyllistä ja kannustettavaa, myös mediakentällä.

Pitää varmistaa, että eurooppalaiset ja kotimaiset toimijat ovat relevantteja. Jos latvialaisella yleisradioyhtiöllä ei ole varaa tehdä omia televisio-ohjelmia, vaan kaikki pitää ostaa Venäjältä tai Yhdysvalloista, se heikentää demokratiaa. Kansan identiteetti ja yhdistävät tekijät ovat tällöin heikompia.

Sosiaalisen median ja internet-jättien vaikutusta ei sovi väheksyä. Ne syrjäyttävät perinteistä tiedonvälitystä. Sosiaalisessa mediassa yhdistyy idealistinen käsitys suorasta vaikuttamisesta sekä instituutioiden ja eliitin ohittamisesta. Sillä voi olla hyvin kielteisiä seurauksia. Jos et usko auktoriteetteja, ja ne eivät tarjoa ratkaisuja vaikeassa maailmassa, käännyt vaihtoehdoisen totuuden puoleen, joka löytyy verkkokeskustelujen uumenista.

Demokratian kannalta kyse on erittäin merkittävästä asiasta. Jos perinteisten instituutioiden uskottavuus kyseenalaistetaan, kun niiden tehtävä on nimenomaan ylläpitää demokratiaa, silloin olemme todella vaikeiden asioiden äärellä. Miten demokratia selviää tästä, on aikamme isoimpia kysymyksiä. Vastalääke on laadukas media kaikissa Itämeren rantavaltioissa.

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).